

Granskning av stiftelser och fonder – finansiell del

Region Västerbotten

Granskning av stiftelser och fonder 2019

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund.....	3
2.2. Syfte och avgränsning.....	3
2.3. Ansvarig nämnd	3
2.4. Metod och genomförande.....	3
3. Granskning av stiftelser och fonder	4
3.1. Översikt 2019 och de senaste fem åren	4
3.2. Stiftelser och fonder som inte är bokföringsskyldiga	5
3.3. Willy Landsbergs stiftelse	5
3.4. Samfund för bidrag till patienter vårdade vid Norrlands Universitetssjukhus	6
3.5. Stiftelsen Johan Albert Marklunds frisängsfond	6
4. Bedömning	8
4.1. Bedömning.....	8
4.2. Våra rekommendationer	8

Bilagor:

Bilaga 1 Källförteckning

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Region Västerbotten granskat stiftelser och fonder förvaltade av regionen. Syftet med granskningen har varit att för de stiftelser som behöver en revisor och där regionens revisorer är valda samt för de stiftelser som behöver en auktoriserad eller godkänd revisor enligt Stiftelselagen biträda med granskning av dessa stiftelser.

För var och en av stiftelserna och fonderna har förvaltaren upprättat en sammanställning. Vår bedömning är i allt väsentligt att räkenskaperna är rättvisande och att sammanställningen upprättats i enlighet med stiftelselagen.

I vår granskning har vi gjort noteringar kring förvaltarens efterlevnad av placeringsriktlinjer för stiftelserna och fonderna. Avkastningen är noll under 2019 och beror på att stiftelsernas och fondernas tillgångar till 100 % utgörs av likvida medel. Över den senaste femårsperioden har samtliga haft en låg men positiv avkastning. I och med att administrativa kostnader debiteras, medför det dock en negativ nettoavkastning (se tabell 1 och 2).

Vid vår granskning har vi noterat att förvaltaren i stiftelserna inte följt de gällande placeringsriktlinjerna. Där framgår att max 10 % av stiftelsernas eller fondernas tillgångar får utgöras av likvida medel. Vid vår granskning har framkommit att samtliga stiftelsers/fonders tillgångar utgörs till 100 % av likvida medel vilket därmed går emot gällande riktlinjer. Vi bedömer att stiftelselagens bestämmelser om placeringsval inte efterlevs fullt ut, då förmögenheten enligt lagen ska vara placerad på ett godtagbart sätt. Enligt praxis innebär det att förmögenheter ska placeras på ett sådant sätt att så hög avkastning som möjligt uppnås med så låg risk som möjligt.

Förvaltaren har inte beslutat om utdelning av stiftelsernas och fondernas medel under året. Samtliga stiftelser och fonder har för femårsperioden haft en negativ nettoavkastning, varför vi bedömer att kravet på skattefrihet uppfylls.

Kammarkollegiet har lämnat besked om permutation för samtliga stiftelser och fonder. Efter det att beslut om permutation har lämnats av Kammarkollegiet, har förvaltaren inte fattat något beslut om utdelning av stiftelsernas medel och/eller tillgångar för 2019.

Efter utförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till förvaltaren:

- ▶ Säkerställ att placering av stiftelsernas tillgångar efterlever gällande placeringsriktlinjer och att avkastningen är placerad på ett godtagbart sätt för att generera avkastning
- ▶ Säkerställ att gällande placeringsriktlinjer för stiftelser och fonder utvärderas och uppdateras regelbundet.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Region Västerbotten är förvaltare för ett antal stiftelser och fonder. Varje år ska en stiftelses årsredovisning, årsbokslut eller sammanställning granskas av en revisor. Till revisorer för dessa stiftelser och fonder har revisorer vid regionrevisionen utsetts.

För sådana stiftelser som dessutom behöver en auktoriserad revisor har revisorerna vid Region Västerbotten fått uppdraget att själva besluta om att tillsätta sådana för respektive stiftelse.

Mot bakgrund av att lagstadgad revision krävs för stiftelser förvaltade av regionen har revisorerna beslutat att genomföra denna granskning.

2.2. Syfte och avgränsning

Granskningens övergripande syfte är att granska stiftelsens bokföring, årsredovisning eller sammanställning samt förvaltarens förvaltning av stiftelsen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet. Granskningen syftar till att ge underlag för den revisionsberättelse som vald revisor ska lämna. Utgångspunkten för granskningen är föreskrifter i stiftelselagen, bokföringslagen och i förekommande fall stiftelseförordnande/stiftelseurkund/stadgar samt årsredovisningslagen.

Utifrån granskningens resultat upprättas revisionsberättelser för samtliga stiftelser och fonder. Stiftelser och fonder ska undertecknas av regionrevisionens ordförande.

I uppdraget ingår att koordinera granskningen, så att revisionsberättelserna ska kunna lämnas i tid inför slutrevisionsmöte i Region Västerbotten.

Vår granskning enligt ovan omfattar inte någon större utredning av eventuella skattefrågor eller redovisningsfrågor för fonder/stiftelser. Granskningen omfattar inte heller en kontroll av huruvida eventuella stadgar är korrekta, utan uppdraget avser granskning av räkenskaper och årsbokslut.

2.3. Ansvarig nämnd

Granskningen omfattar följande stiftelser och fonder som förvaltas av regionstyrelsen:

- Samfond för bidrag till patienter vårdade vid NUS
- Stiftelsen Johan Albert Marklunds fristängsfond
- Willy Landsbergs stiftelse

2.4. Metod och genomförande

Vår granskning har genomförts i enlighet med ISA (International standards of auditing), vilket är regelverket som styr den auktoriserade revisorns granskning.

Vi upprättar detta PM, med en kort sammanfattning av genomförda granskningsåtgärder och gjorda noteringar kring avvikelser. Dessutom kommer revisionsberättelser för granskade stiftelser och fonder att upprättas.

Slutrapportering genomförs skriftligt till de valda revisorerna och revisionschefen enligt överenskommen tidplan.

3. Granskning av stiftelser och fonder

Inledningsvis visas en översikt över granskade stiftelser och fonder. Resultatet av granskningen redovisas därefter, fond för fond. Sist i varje avsnitt lämnas vår bedömning.

3.1. Översikt 2019 och de senaste fem åren

Stiftelser regleras dels av stiftelselag och dels av stadgar, gåvobrev, testamenten eller annan handling som upprättats i samband med att medel avskiljs som en självständig förmögenhet att användas för ett bestämt ändamål. Nedanstående fonder, som förvaltas av Region Västerbotten, har granskats. Nedan framgår bland annat hur eget kapital har förändrats under året.

Tabell 1 Översikt 2019

Stiftelser förvaltade av	Ingående balans eget kapital	Avkastn. Kr	Avkastn %	Utdelat	Utdelat i % av avkastn	Utgående balans eget kapital
Region Västerbotten 2019						
Samfond för bidrag till patienter vårdade vid NUS	156 167	0	0,0%	0	0%	141 183
Willy Landsbergs stiftelse	469 594	0	0,0%	0	0%	454 511
Stiftelsen Johan Albert Marklunds frisängsfond	-278	0	0,0%	0	0%	22
Total	625 483	0	0,0%	0	0%	595 716

Förvaltarens uppgift är att uppfylla ändamålet för respektive stiftelse eller fond, vilket för samtliga av dessa är att dela ut medel baserat på avkastning på förmögenheten. För ovanstående stiftelser föreligger en skattefrihet, förutsatt att medlen används för det kvalificerade ändamålet och att utdelning görs med minst 80 % av erhållen nettoavkastning (avkastning minus förvaltningskostnader). Bedömningen baseras på en period av ca fem år.

Nedan redovisas en sammanställning över den senaste femårsperioden för total avkastning, total nettoavkastning och total utdelning.

Tabell 2 Översikt fem år

Översikt totalt 2015-2019	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt kronor
Willy Landsbergs stiftelse						
Avkastning	2 599	0	0	0	0	2 599
Nettoavkastning	-7 051	-9 453	-19 663	-15 285	-15 083	-66 535
Utdelning	0	0	0	0	0	0
Samfond för bidrag till patienter vårdade vid NUS						
Avkastning	1 033	158	0	0	0	1 191
Nettoavkastning	-7 717	-8 592	-18 955	-14 780	-14 984	-65 028
Utdelning	1 032	0	0	0	0	1 032
Stiftelsen Johan Albert Marklunds frisängsfond						
Avkastning	16	0	0	0	0	16
Nettoavkastning	-8 734	-8 750	-19 160	-14 785	300	-51 129
Utdelning	39 047	0	0	0	0	39 047
Utdelat i % av nettoavkastn.	-171%	0%	0%	0%	0%	-22%

Vi kan av ovanstående konstatera att nettoavkastningen är negativ över den senaste femårsperioden för alla fonderna. Orsaken är låg ränta, att administrativa kostnader debiterats samt

att placeringen av samtliga stiftelser/fonders tillgångar i likvida medel inte bidrar till att generera ett överskott i form av avkastning.

Vi konstaterar också att utdelningskravet för skattefrihet för alla stiftelser och fonder uppfylls. Vid rapportens avlämnande har samtliga stiftelser och fonder stämts av mot bankbesked.

lakttagelser och bedömningar

Efter utförd granskning har vi inte gjort några noteringar vad gäller avkastning och utdelningskrav, med undantag för tillgångarnas placeringsform, som successivt bidrar till att tillgångarna urholkas.

3.2. Stiftelser och fonder som inte är bokföringsskyldiga

De stiftelser som lyder under stiftelselagen och har tillgångar som överstiger 1 500 000 kronor är i lagens¹ mening bokföringsskyldiga och ska därmed avsluta året med en årsredovisning i enlighet med Årsredovisningslagen.

Vid bedömning av beloppsgränsen är utgångspunkten för bokföringsskyldighet 2019 bokslut per 2018-12-31. Tillgångarnas marknadsvärde ska därvid överstiga 1 500 000 kronor för att bokföringsskyldighet ska föreligga. Detta gäller inte någon av granskade stiftelser och de är därmed inte bokföringsskyldiga.

Stiftelser som inte är bokföringsskyldiga ska enligt gällande regler i Stiftelselagen (3 Kap 2§) föra räkenskaper över belopp som har inbetalats till eller utbetalats av stiftelsen. Räkenskaperna ska avslutas med en sammanställning för varje räkenskapsår, där det ska framgå tillgångar och skulder vid räkenskapsårets början och slut samt inkomster och utgifter under räkenskapsåret. I sammanställningen ska även anges värdet av stiftelsens tillgångar (marknadsvärde) vid räkenskapsårets slut.

Vid vår granskning har vi kontrollerat huruvida ovanstående följs.

lakttagelser och bedömningar

Från och med 2015 görs bokföring i regionens affärssystem, men i ett " eget företag", skilt från regionens redovisning för följande stiftelser och fonder:

- Samfond för bidrag till patienter vårdade vid NUS
- Stiftelsen Johan Albert Marklunds fristängsfond
- Willy Landsbergs stiftelse

Vår bedömning är att man med denna ändring har åstadkommit att egen redovisning upprättas för dessa.

3.3. Willy Landsbergs stiftelse

Stiftelsens tillgångar uppgår enligt balansräkning per 2019-12-31 till 483 681 kr och är avstämda mot bankbesked.

¹ Bokföringslag, Stiftelselag och Årsredovisningslag

Under året har fondens kortfristiga skuld avseende avsättning för revisionskostnad 2017 blivit reglerad genom utbetalning till Region Västerbotten, revisionskostnad 2018 kvarstår oreglerad. I år består fondens kortfristiga skulder därför både av 2018 och 2019 års avsättning för revisionskostnad om 29 170 kronor.

Under året har fonden inte redovisat några finansiella intäkter, men har redovisat förvaltningskostnader avseende bankavgift samt 2019 års revisionskostnad. Fondens totala förvaltningskostnader år 2019 uppgår till 15 083 kronor.

Kammarkollegiet har lämnat beslut om ansökan om permutation för Willy Landsbergs stiftelse. Beslutet innebär att permutation² medges. Beslutet delgavs 2019-10-18 och innebär att stiftelsens tillgångar får användas för utdelning. Inga beslut om utdelning har fattats under året.

lakttagelser och bedömningar

Vår granskning har inte föranlett några noteringar.

3.4. Samfond för bidrag till patienter vårdade vid Norrlands Universitetssjukhus

Fondens tillgångar uppgår enligt balansräkning per 2019-12-31 till 170 343 kronor och är avstämda mot bankbesked.

Under året har fondens kortfristiga skuld avseende avsättning för revisionskostnad 2017 blivit reglerad genom utbetalning till Region Västerbotten, revisionskostnad 2018 kvarstår oreglerad. I år består fondens kortfristiga skulder därför både av 2018 och 2019 års avsättning för revisionskostnad om 29 160 kronor.

Under året har fonden inte redovisat några finansiella intäkter, men redovisat förvaltningskostnader avseende registerhållningsavgift samt 2019 års revisionskostnad om totalt 14 984 kronor.

Kammarkollegiet har lämnat beslut om ansökan om permutation för Samfond för patienter vårdade vid Norrlands Universitetssjukhus. Beslutet innebär att permutation³ medges.

Beslutet delgavs 2019-07-03 och innebär att det saknas formella hinder för stiftelsen att förbruka såväl kapital som avkastning för ändamålet. Inga beslut om utdelning har fattats under året.

lakttagelser och bedömningar

Vår granskning har inte föranlett några noteringar.

3.5. Stiftelsen Johan Albert Marklunds frisängsfond

Stiftelsens tillgångar uppgår enligt balansräkning per 2019-12-31 till 14 108 kronor och är avstämda mot bankbesked.

Under året har stiftelsens kortfristiga skuld avseende avsättning för revisionskostnad 2017 blivit reglerad genom utbetalning till Region Västerbotten. I år består fondens kortfristiga skulder av 2018 års avsättning för revisionskostnad om 14 086 kronor. Stiftelsens eget kapital uppgår till 22 kr. När kapitalet är noll finns möjlighet enligt stiftelselagen att avveckla stiftelsen.

² Permutation med stöd av 6 kap. 1 § Stiftelselagen (1994:1220)

³ Permutation med stöd av 6 kap. 1 § Stiftelselagen (1994:1220)

Under året har fonden inte redovisat några finansiella intäkter men förvaltningskostnader avseende registerhållningsavgift. Till följd av att revisionskostnad för 2018 har krediterats med 500 kr och överstiger fondens totala förvaltningskostnader 2019, är nettoavkastningen 2019 positiv. Inga beslut om utdelning har fattats under året.

laktagelser och bedömningar

Vår granskning har inte föranlett några noteringar.

4. Bedömning

Nedan redovisas vår bedömning utifrån genomförd granskning och våra rekommendationer lämnas.

4.1. Bedömning

För var och en av stiftelserna och fonderna har förvaltaren upprättat en sammanställning. Vi bedömer att räkenskaperna är i allt väsentligt är rättvisande och att sammanställningen har upprättats i enlighet med stiftelselagen.

I vår granskning har vi gjort noteringar kring förvaltarens efterlevnad av placeringsriktlinjer för stiftelserna och fonderna. Avkastningen är noll under 2019 och beror på att stiftelsernas och fondernas tillgångar till 100 % utgörs av likvida medel. Den senaste femårsperioden har samtliga stiftelser och fonder haft en låg men positiv avkastning. I och med att administrativa kostnader debiteras, medför det dock en negativ nettoavkastning (se tabell 1 och 2).

Vi noterar i vår granskning att förvaltaren för stiftelserna brutit vad gäller sin förvaltning av stiftelserna genom att inte följa de gällande placeringsriktlinjerna. Där framgår att max 10 % av stiftelsernas eller fondernas tillgångar får utgöras av likvida medel. Vid vår granskning har framkommit att samtliga stiftelsers/fonders tillgångar utgörs till 100 % av likvida medel vilket därmed går emot gällande riktlinjer. Vi bedömer att stiftelselagens bestämmelser om placeringsval inte efterlevs fullt ut, då förmögenheten enligt lagen ska vara placerad på ett godtagbart sätt. Enligt praxis innebär det att förmögenheter ska placeras på ett sådant sätt att så hög avkastning som möjligt uppnås med så låg risk som möjligt.

Förvaltaren har inte beslutat om utdelning av stiftelsernas och fondernas medel under året. Samtliga stiftelser och fonder har för femårsperioden haft en negativ nettoavkastning, varför vi bedömer att kravet på skattefrihet uppfylls.

Kammarkollegiet har lämnat besked om permutation för samtliga stiftelser och fonder. Efter det att beslut om permutation har lämnats av Kammarkollegiet, har förvaltaren inte fattat något beslut om utdelning av stiftelsernas medel och/eller tillgångar för 2019.

Vid rapportens avlämnande har sammanställningar inte undertecknats av förvaltaren.

4.2. Våra rekommendationer

Efter utförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till förvaltaren:

- ▶ Säkerställ att placering av stiftelsernas tillgångar efterlever gällande placeringsriktlinjer och att avkastningen är placerad på ett godtagbart sätt för att generera avkastning
- ▶ Säkerställ att gällande placeringsriktlinjer för stiftelser och fonder utvärderas och uppdateras regelbundet.

Umeå den 27 mars 2020

Malin Westerberg Blom
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Sara Wibron

Källförteckning

Stiftelselagen
Bokföringslagen
Huvudböcker ur Agresso för granskade stiftelser och fonder
Resultat- och balansräkningar
Verifikationer
Sammanställningar
Ansökan till och beslut från Kammarkollegiet